

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/283/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813203634
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8813203634.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňu 1272/21, Nové Mesto, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 26 429 705, zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: S. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. č. XXX/XX, N. 13 J., o uplatnenie pohľadávky zo zmenky, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 11C 494/2013-108 zo dňa 23.03.2015 takto jednohlasne

rozhodol:

P r i p ú š ť a späťvzatie žaloby v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne od 27.07.2010 do zaplatenia, v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e a k o n a n i e z a s t a v u j e.**

Rozsudok v prevyšujúcej časti **p o t v r d z u j e .**

Žalobca **n e m á p r á v o** na náhradu trov vo vzťahu k zastavenej časti konania a ani na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 1 - 3, ods. 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 87 písm. d) Občianskeho súdneho poriadku, § 11 ods. 1, § 75 zákona č. 191/1950 Zb. zmenkový a šekový, § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 2, § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch čl. 3 ods. 1, čl. 5 ods. 1, 2, čl. 13, čl. 19 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady /ES/ číslo 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, a po vykonanom dokazovaní skonštatoval, že dňa 23.02.2010 uzavrela žalovaná ako dlžník so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako veriteľom zmluvu o úvere v písomnej forme, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru, vo výške 200,- eur. V ten istý deň bola vystavená a podpísaná zmenka na sumu 304,- eur.

Výsledkami vykonaného dokazovania mal prvostupňový súd za preukázané, že žalobcom predložená zmenka zabezpečovala hlavný záväzkový vzťah, ktorým bola zmluva o úvere uzavretá medzi žalovaným, ako dlžníkom a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava ako veriteľom. Zmluvu o úvere uzatváral žalovaný ako občan - fyzická osoba. Zmluva bola uzatváraná na formulári veriteľa, mala predtlačný text a do zmluvy sa dopisovali len údaje, ktoré vzhľadom na charakter nemohli byť vopred dané a to osobné údaje dlžníka, výška poskytnutého úveru, výška poplatku a spôsob splatnosti. Do zmluvy sa dopisovala len suma úveru, suma poplatku a výška splátok, ako aj počínajúci deň splatnosti, pričom v predtlačenej forme formulára bol obsiahnutý aj text, že dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi sumu úveru zvýšenú o príslušný poplatok. Neoddeliteľnou časťou zmluvy o úvere boli všeobecné

podmienky poskytnutia úveru, dohody o vyplnení zmenky a mediačnej dohody. Taktiež sa strany dohodli na tom, že v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka sa ich právne vzťahy budú spravovať Obchodným zákonníkom.

S poukazom na § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, je spotrebiteľskou zmluvou, ak dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka) a spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka). Súčasne sa vyžadovalo, aby spotrebiteľské zmluvy neobsahovali ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda neprijateľné podmienky (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka) s tým, že zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa a spotrebiteľ sa najmä nemôže vzdať svojich práv, ktoré mu Občiansky zákonník priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné povinnosti (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (§ 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Súd prvého stupňa vyhodnotil, že v danom prípade žalovaná ako fyzická osoba spĺňa definíciu spotrebiteľa a spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o. Bratislava na strane veriteľa konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti pri uzatváraní zmluvy o úvere, keďže aj v predmete podnikania zapísaného v Obchodnom registri mala činnosť poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Bolo tak preukázané, že veriteľ, teda spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o. Bratislava spĺňala definíciu dodávateľa. V konaní bolo ďalej preukázané, že zmluva medzi veriteľom a žalovaným bola uzatvorená na formulári veriteľa vrátane všeobecných zmluvných podmienok, do tejto zmluvy bolo možné doplniť resp. zmeniť len osobné údaje žalovaného ako dlžníka a výšku úveru. Súd prvého stupňa mal tak za preukázané, že veriteľ tieto zmluvy uzatváral s viacerými osobami, bolo obvyklé, že ktorákoľvek druhá strana ako spotrebiteľ obsah tejto zmluvy podstatným spôsobom ovplyvniť nemohla.

Takto dospel k záveru, že zmluva o úvere zo dňa 23.02.2010 uzavretá medzi veriteľom a žalovanou bola spotrebiteľskou zmluvou.

Z uvedených dôvodov súd považoval právny vzťah, ktorý vznikol medzi spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s.r.o. a žalovaným za vzťah spotrebiteľský, a teda na tento vzťah aplikoval ustanovenia spotrebiteľského práva. Povaha uvedeného právneho vzťahu sa nezmenila ani postúpením (indosovaním) zmenky. Súd potom v danom prípade mal za to, že zmenka slúži ako zabezpečovací právny prostriedok zo spotrebiteľského vzťahu.

Napriek tomu, že žalovaná v konaní vyslovene nenamietala, že zmenka je neplatná, súd skúmal jej platnosť, pretože mal za to, že princíp „vigilantibus iura sriptá sunt“ (právo patrí bdelym) v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Uvedené opakovane skonštatoval Najvyšší súd SR (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21. marca 2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 61/2012). Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov. Na túto vec sa vzťahuje viacero právnych predpisov (Občiansky zákonník, zákon o ochrane spotrebiteľa, zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o zmenkách), pričom je nepochybné, že vzhľadom na rozsiahlosť a dynamickosť právnej úpravy, spotrebiteľ nemôže dokonale poznať každý z vyššie uvedených zákonov. Neinformovanosť spotrebiteľa resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Účelom spotrebiteľského práva je poskytnúť spotrebiteľovi ochranu v prípadoch, keď môže dodávateľ zneužiť neinformovanosť spotrebiteľa tým, že do zmluvy zakomponuje zmluvné podmienky, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa. Úlohou súdu je v takýchto prípadoch ex offio skúmať prijateľnosť zmluvných podmienok a v prípade, že sú zmluvné podmienky neprijateľné, zabezpečiť rýchlu a účinnú ochranu spotrebiteľa.

V rozsudku Európskeho súdneho dvora sp. zn. C - 419/2011 zo 14. 03. 2013 (Česká sporiteľňa a.s. proti Geraldovi Feichterovi) samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie odporcu ako spotrebiteľa. Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie odporcu ako spotrebiteľa.

K obdobnému záveru o prelomení zásady zmenky ako abstraktného cenného papiera vo vzťahu ku spotrebiteľovi došlo aj rozhodnutím Nemeckého najvyššieho súdu (BGH), 25. 02. 1965 - II. Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht und Wirtschaftsrecht 191/62 Hamm, publikovaný v časopise Neue juristische Wochenschrift, 1965 str. 1125. Ak teda vo vyššie uvedenej veci ESD C- 419/11 skúmal súdny dvor EÚ, či ručiteľ zo zmenky môže byť spotrebiteľom, o to viac je odôvodnený záver o skúmaní postavenia spotrebiteľa pokiaľ ide o samotného dlžníka a v tej súvislosti posudzovať otázku prijateľnosti podmienok spotrebiteľských zmlúv.

Uviedol, že podľa rozhodnutia Súdného dvora EÚ z 16. 11. 2010 práve vo veci POHOTOVOSTĚ, s.r.o. C-76/10, bolo rozhodnuté Súdnym dvorom EÚ, že vnútroštátny súd má v každom štádiu konania vrátane výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalé povahy sankcií (a nielen sankcií, ale akýchkoľvek zmluvných dojednaní) obsiahnutých v zmluve o úvere, ak má súd k tomuto účelu k dispozícii nevyhnutné informácie o právnom a skutkovom stave.

V bode 37 tohto rozhodnutia proti spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. je uvedené, že sa vychádza z účelu právnej úpravy Smernice číslo 93/13 a to že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah.

V bode 38 uvedeného rozhodnutia Súdného dvora je jasne uvedené, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné, pričom ide o kogentné ustanovenia, ktoré nie je možné zmeniť. Ich cieľom je nastolenie formálnej rovnováhy vyplývajúcej zo zmluvy medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a nahradiť ich skutočnou rovnováhou a zaviesť s nimi rovnosť medzi účastníkmi právneho vzťahu.

Odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nie je možné, pretože práve v spotrebiteľských vzťahoch bolo použitie zmenky regulované a obmedzené v § 4 ods. 6 zákona číslo 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v rôznom znení do 31. 12. 2007 a od 01. 01. 2008. Posledná platná právna úprava v § 17 ods. 3 zákona číslo 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch dokonca zmenku v spotrebiteľských úveroch úplne zakazuje. Pokiaľ by došlo k odčleneniu abstraktného vzťahu zo zmenky, súd by nemohol v tomto prípade aplikovať ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, čím by došlo k zmareniu účelu spotrebiteľského práva. V takomto prípade by zmluva mohla obsahovať viaceré neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré by však súd nemohol skúmať, čím by bolo spotrebiteľovi odopreté jeho právo na právnu ochranu.

Ustanovenie § 53 ods. 4 OZ demonštratívne určuje, čo je možné vyhodnotiť ako neprijateľné zmluvné podmienky. Čo sa týka prípustnosti zmenky v spotrebiteľskom vzťahu demonštratívny výpočet nekalých podmienok uvedených Občianskym zákonníkom je potrebné doplniť ustanovením § 4 ods. 6 zákona číslo 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, platného v čase uzavretia zmluvy o úvere, podľa ktorého v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom.

Prvostupňový súd skonštatoval, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že podmienky pre prijatie zmenky od spotrebiteľa neboli splnené, istina poskytnutého úveru bola 200,- eur, pričom zmenka bola vystavená na sumu 304,- eur, navyše v Zmluve o úvere zo dňa 23.02.2010 je uvedené, že pri poskytnutom úvere 200,- eur sa žalovaný ako spotrebiteľ zaväzuje celkovo zaplatiť sumu 360,- eur.

Súd prvého stupňa preto považoval zmluvné dojednanie dohodu o vyplnení zmenky za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá ako zmluvné dojednanie vyznieva výrazne v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 4 písm. i), k), o) Občianskeho zákonníka) a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Dohoda o vyplnení zmenky je v rozpore s § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce

právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Uviedol, že spotrebiteľské právo v čase uzavretia zmluvy nevylučovalo prijať od dlžníka zmenku, avšak len na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, ktorá úprava bola obsiahnutá v § 4 ods. 6 zákona číslo 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Rovnako sa pripúšťalo za určitých podmienok vyplniť zmenkovú sumu veriteľom do zákonom limitovanej výšky istiny a príslušenstva. Dohoda uzavretá v článku 17 všeobecných zmluvných podmienok však umožňuje vystaviť povinnému zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, pričom zmenkovú sumu vyplní veriteľ v rozsahu všetkých jeho peňažných nárokov voči dlžníkovi, ktoré podľa uváženia veriteľa vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Takéto zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky za stavu, že ide o spotrebiteľský vzťah, a ktoré zmluvné dojednanie mení vzťah medzi účastníkmi zo zmluvného dojednania na vzťah zo zmenky, ktorý nie je zásadne kauzálny a nepožíva žiadnu ochranu spotrebiteľa, musí súd vyhodnotiť ako neprijateľné, a tým neplatné v súlade s § 54 ods. 5 Občianskeho zákonníka, resp. ako neplatné dojednanie v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Okrem toho uzavretím dohody o vyplnení zmenky veriteľ dostáva do rúk oprávnenie rozhodnúť o tom, že ním požadované plnenie je v súlade so zmluvou, čo je taktiež v rozpore s § 53 ods. 4 písm. o) Občianskeho zákonníka.

Pre úplnosť prvostupňový súd dodal, že na to, aby bola zmluva platne uzavretá, je potrebné, aby bola vôľa zmluvných strán slobodná. Právny predchodca žalobcu bol povinný predložiť žalovanej zmluvné dojednanie, týkajúce sa vyplnenia zmenky tak, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že žalovanej sa poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať takýto návrh, a aby bolo z neho tiež zrejmé, že jej boli poskytnuté aj jasné a zrozumiteľné informácie, aké následky sa spájajú s vyplnením zmenky. Pokiaľ právny predchodca žalobcu takto nepostupoval, resp. pokiaľ takýto postup nebol žalobcom preukázaný listinami pripojenými k návrhu na začatie konania, súd konštatoval neplatnosť takéhoto dojednania z dôvodu nedostatku vôle žalovanej.

Dohoda o vyplnení zmenky uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami (prijať alebo neprijať takéto zmluvné dojednanie) a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Žalovaná sa v porovnaní s právnym predchodcom žalobcu nachádzala v znevýhodnenom postavení, pokiaľ šlo o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ju viedla k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred právnym predchodcom žalobcu bez toho, aby mohla vplývať na ich obsah a aby si uvedomila ich následky. Spotrebiteľ (žalovaný) si neuvedomil, že vyplnením zmenky došlo k značnému zhoršeniu jej postavenia, pretože veriteľ (právny predchodca žalobcu) vyplnením zmenky nepochybne zamýšľal obísť zákonné ustanovenia na ochranu spotrebiteľa, pretože na základe takto vyplnenej zmenky požadoval zmenkový úrok 0,25 % denne, ktorý je vzhľadom na svoju výšku považovaný za v rozpore s dobrými mravmi a v spotrebiteľských vzťahoch neprípustný. Žalobca ako nadobúdateľ zmenky zabezpečujúcej záväzok spotrebiteľa musel počítať s tým, že nárokom majúcim svoj základ v nekalej podmienke a jej použití, súd nemôže poskytnúť právnu ochranu.

Prvostupňový preto dospel k záveru, že zmenka, titulom ktorej žalobca uplatňuje žalovanú sumu, je neplatná, nakoľko bola vystavená v rozpore so zákonom. Súd uviedol, že vôľa spotrebiteľa pri uzatváraní zmluvy, vrátane zmluvného dojednania o vyplnení zmenky nemôže byť považovaná za slobodnú, čo je ďalšou vadou zmenky spôsobujúcou jej neplatnosť. Dohodu o vyplňovacom práve bianko zmenky a tým aj samotnú zmenku možno považovať za neplatnú aj pre obchádzanie zákona (§ 39 OZ). O obchádzanie zákona ide, ak právny úkon síce neodporuje výslovnému zneniu zákona, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby dodržaný nebol. V danom prípade vystavením zmenky sa právny predchodca žalobcu snažil vyhnúť posudzovaniu platnosti úverovej zmluvy a aplikácii zákona o spotrebiteľských úveroch, dôsledkom čoho je, že žalovaná by veriteľovi mala vrátiť len sumu poskytnutého úveru pre nedodržanie obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takýto postup žalobcu nemôže požívať právnu ochranu (§3 ods. 1 OZ). Pretože žalobca v tomto konaní uplatňuje právo z neplatnej zmenky prvostupňový súd žalobu žalobcu zamietol.

O trovách rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Žalovanej ako procesne úspešnej strane vznikol nárok na náhradu trov konania, avšak táto si trovy konania neuplatnila, preto jej súd náhradu trov konania nepriznal.

Proti uvedenému rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Odvolanie odôvodňoval podľa § 205 ods. 2 písm. a), b), f) a navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a jeho návrhu vyhovieť a priznať mu trovy odvolacieho konania, ktoré vyčíslil sumou spolu 29,99- Eur s DPH. Podľa odvolateľa došlo zo strany súdu jeho konaním k porušeniu práva Európskej únie, a to konkrétne článku 4, 5 a 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007. Súd predvolal strany na pojednávanie. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Na rozhodnutie o nariadení pojednávania neboli splnené podmienky Nariadenia. Výnimočná možnosť ústneho pojednávania zabezpečuje hospodárnosť a rýchlosť konania s nízkou hodnotou sporu. Pojednávanie možno nariadiť len pri rozporných tvrdeniach účastníkov konania, kde tvrdenia účastníkov nemožno potvrdiť alebo vyvrátiť na základe predložených listinných alebo iných dôkazov. Pojednávanie nie je možné uskutočniť za účelom zisťovania doplňujúcich informácií od účastníkov konania, doplnenia skutkových tvrdení a doplnenia dôkazov, pretože na tento účel slúži prostriedok upravený v čl. 7 ods. 1 písm. a) Nariadenia. Pojednávanie nie je možné nariadiť podľa Nariadenia vtedy, ak súd hodlá vykonávať iné právne posúdenia, alebo ak súd neschvaľuje materiálne vyjadrenie práva Európskej únie prejavujúcej sa v zostavení prílohy III. Nariadenia (tlačivo „C“ na žalobnú odpoveď). Súd rozhoduje v SR o nariadení pojednávania formou uznesenia, čo nezrealizoval a nedoručil ho v súlade s ust. § 45 a nasledujúcich O.s.p. Ak teda súd o nariadení pojednávania nerozhodol platne uznesením, nemohlo sa toto uskutočniť. Ak sa uskutočnilo, jeho výsledky nemohli byť použité pre meritórne rozhodnutie súdu. Konanie je postihnuté závažnou vadou, lebo porušené ust. § 167 a nasled. O.s.p., čo vyvolalo v konaní zásadné právne následky a ovplyvnilo meritórne rozhodnutie súdu v tomto smere, súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením ust. § 5 ods. 1 O.s.p. Porušil ust. o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, lebo nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu.

Prvostupňovým súdom došlo jeho konaním a napadnutým rozhodnutím k porušeniu práva Európskej únie, a to v čl. 4, 5 a 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007. Odporcovi nebola doručená žiadna žalobná odpoveď v súlade s čl. 5 ods. 3 alebo 6 Nariadenia. Súd preto nemohol postupovať podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia. Napadnuté rozhodnutie je preto prekvapivým rozhodnutím.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že vo veci vykonal dokazovanie o. i s oboznámením sa s úverovou zmluvou, všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi, pričom navrhovateľ ani odporca však dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom, či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhl. Podľa ust. § 120 O.s.p. dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávacou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Ust. § 120 ods. 1 O.s.p. in fine síce súdu umožňuje, aby v sporovom konaní vykonal aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli účastníci konania, avšak tento postup je možné využiť len výnimočne, ak je vykonanie nenavrnutých dôkazov nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a nevykonanie nejakého dôkazu môže byť príčinou toho, že súd nemôže rozhodnúť. Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplynúť zo samotného doterajšieho dokazovania. V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Z uskutočnených prednesov sporových strán počas písomnej fázy konania a vykonaného dokazovania vykonaného na základe návrhov sporových strán nevyplývala potreba vykonať ďalšie nenavrnuté dôkazy. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje právo žalobcu. Vo vzťahu k žalobcovi ako indosatárovi je preto jediným legitimizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3 a 6 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 861/2007 vzniesť námietky voči zmenke a ak tak neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej týmto nariadením. Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovaného a bez legitímneho podnetu na ťarchu žalobcu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľával, uplatnenú pohľadávku nerozporoval, svojím konaním ju prakticky uznal. Súd prvého stupňa navyše pri rozhodovaní vychádzal z podľa neho nesporných skutočností. Za nesporné považoval to, že žalovaný so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s. r.o. uzatvorili zmluvu o úvere, ďalej, že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania je zabezpečovacou zmenkou a že žalobca uzatvoril

zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Tieto údajne nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. K týmto skutočnostiam sa účastníci nikdy nevyjadrili, a preto neexistuje spôsob, akým by súd prvého stupňa mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. K rozhodnutiu dospel na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Zb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovaného, že za zmenku zaplatí. Súd však vec posudzoval ako by išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné.

Prvostupňový súd ignoroval ust. § 17 zákona č. 191/1950 Sb.(ďalej len ZŠZ), podľa ktorého proti zmenkovému nároku môže vznášať námietky žalovaný, na ktorom spočíva dôkazné bremeno, ktoré ak neunesie, bude nútený plniť podľa zmenky. Pri kauzálnych námietkach nie je možné preniesť dôkazné bremeno z odporcu (povinného) na navrhovateľa (oprávneného). V tejto súvislosti poukázal na rozsudok na NS SR sp. zn. 5Obo/3/2008 z 22.10.2008. V danom prípade súd porušil poučovaciu povinnosť prekročenú ust. § 5 ods. 1 O.s.p., porušil ust. o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. Rovnako poukázal aj na rozsudok na NS ČR zo dňa 22.08.2002 sp.zn. 25Cdo/1839/2000, z ktorého vyplýva, že zmenkový záväzok je samostatný a oddelený od prípadného záväzku, ktorý bol pôvodom jeho vzniku. Uvedený judikát je aplikovateľný aj v predmetnej veci. Vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového záväzku, nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa Zákona o spotrebných úveroch, a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka uplatnená v tomto konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, a teda ide o platnú zmenku. Uplatnený nárok žalobcu je tak v celom rozsahu dôvodný.

V ďalšom poukazujúc na samotný Zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z., ktorý pripúšťa, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Zmenka preto aj v prostredí spotrebiteľských úverov mohla byť použitá. Prípustné sú teda akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj blankozmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Vyvodil z toho, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťa používanie blankozmieniek. Prvostupňový súd dospel k záveru, že dohodnutý zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne je v rozpore s dobrými mravmi, a teda v tejto časti považuje súd zmenku za čiastočne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi. Zmenku pritom vystavil samotný žalovaný. Túto dobrovoľne podpísal a išlo o prejav jeho slobodnej vôle. Sadzba zmenkového úroku je napísaná na zmenke a bola mu známa v čase vystavenia zmenky. Žalovaný teda mal vedomosť o tom, že sadzba zmenkového úroku predstavuje 0,25 % denne a s takouto sadzbou zmenkového úroku jednoznačne súhlasil.

Následne odvolateľ poukazoval na nespornosť záväzku za zmenku zaplatiť. Nespornosť záväzku od žalovaného za zmenku zaplatiť sa vzťahuje na celý záväzok obsiahnutý na zmenke, zmenkový úrok nevynímajúc, ktorý je platný a má byť priznaný v súdnom konaní. Zmenkový úrok má byť priznaný o to viac, ak žalovaný žiadne námietky voči uplatnenej zmenke neformuloval.

V ďalšom odvolateľ poukázal na judikatúru okresných súdov Lučenec, Revúca, Martin, ako aj krajských súdov, Nitra, Banská Bystrica a Košice.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu v ustanovenej lehote nevyjadrila.

Dňa 22.12.2015 doručil žalobca prvostupňovému súdu podanie, ktorým vzal návrh čiastočne späť, a to v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne, čím si v tomto konaní uplatňuje len zmenkový úrok vo výške 0,06 % denne.

Krajský súd v Prešove zaslal rovnopis čiastočného späťvzatia návrhu žalovanej a zároveň ju vyzval, aby sa k nemu vyjadrila v lehote 10 dní.

Podľa ustanovenia § 208 O.s.p. ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

V prípade, že po rozhodnutí súdu prvého stupňa, avšak pred nadobudnutím právoplatnosti tohto rozhodnutia dôjde súdu podanie označené ako čiastočné späťvzatie návrhu, je po predložení veci odvolací súd oprávnený skúmať len to, či takýto prejav vôle urobil účastník, ktorý predtým návrh podal, či z hľadiska obsahu sa jedná skutočne o čiastočné späťvzatie návrhu, a či späťvzatie výslovne nenamieta druhý účastník. Pokiaľ sú tieto podmienky splnené, odvolací súd späťvzatie pripustí, rozhodnutie súdu prvého stupňa v tomto rozsahu zruší a v rozsahu späťvzatia konanie zastaví.

V danom prípade došlo k čiastočnému späťvzatiu návrhu skutočne žalobcom. Žalovaná na výzvu súdu v stanovenej lehote a ani do dnešného dňa neprejavila nesúhlas s týmto späťvzatím. Preto odvolací súd späťvzatie návrhu, pokiaľ bol požadovaný zmenkový úrok nad 0,06 % denne, t.j. o 0,14 % denne od 27.07.2010 do zaplatenia pripustil, v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa o zamietnutí tohto návrhu zrušil a v tomto rozsahu konanie zastavil.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O. s. p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O.s. p.), preskúmal napadnutú časť rozsudku, t. j. časť, ktorou bol návrh v prevyšujúcej časti zamietnutý, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zverejnil na úradnej tabuli súdu dňa 07.03.2016 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu (čl. 3 ods. 1 a 2 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 ods. 1 Smernice).

Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné (§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka).

Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa proti dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Predmetom konania je spor zo zmenky, ktorá plní zabezpečovaciu funkciu vo vzťahu k peňažnému záväzku žalovanej (vystaviteľa zmenky) vrátiť poskytnuté finančné prostriedky, vyplývajúce zo Zmluvy o úvere zo dňa 23.02.2010 uzavretej medzi veriteľom POHOTOVOST s.r.o. a žalovanou vo výške 200,- Eur, kedy sa žalovaná zaviazala úver, zvýšený o príslušný poplatok splatiť v 9 mesačných splátkach. Žalovaná dňa 23.02.2010 vystavil vlastnú zmenku, obsahom ktorej záväzok zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOST s.r.o. sumu 304,- Eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 27.07.2010. Listina má znaky vzorového tlačiva, do ktorého rukou boli vpísané údaje o dátume a mieste vystavenia, identifikačné údaje vystaviteľa a jeho podpis. Zmenková suma je vyjadrená slovom a dátum začiatku úročenia zmenkového úroku sú v listine uvedené odlišným tlačným písmom ako zvyšok vzorového tlačiva. Vľavo hore je číslo zhodné s číslom úverovej zmluvy. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že spoločnosť POHOTOVOST s.r.o. indosovala zmenku na rad žalobcu.

Odvolačný súd preto konštatuje, že nie sú dôvodné odvolacie námietky spochybňujúce postup súdu pri vykonávaní dôkazov, ako ani námietky týkajúce sa skúmania charakteru vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným súdom.

Súdny dvor rozhodol, že možnosť súdu skúmať ex offio nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný zároveň na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 smernice, teda zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou, a na príspevanie k splneniu cieľa stanoveného v jej článku 7, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok prispievajúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, bod 28, Cofidis, C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 32).

Táto možnosť priznaná súdu bola posúdená ako nevyhnutná pre to, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 26, ako aj Cofidis, už citovaný, bod 33).

Odvolačný súd uvádza, že aj pri nečinnosti spotrebiteľa má súd dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán. (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6Cdo 1/2012). Ochrana, ktorú smernica priznáva spotrebiteľom, sa vzťahuje na prípady, v ktorých sa spotrebiteľ, ktorý s predajcom alebo dodávateľom uzavrel zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku, zdrží namietania nekej povahy tejto podmienky z dôvodu, že buď o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením alebo preto, že je odradený od ich uplatňovania z dôvodov nákladov, ktoré by malo za následok súdne konanie. (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-473/00 zo dňa 21.11.2002, uznesenie Súdneho dvora EÚ vo veci C-76/10 zo dňa 16.11.2010) Ochrana spotrebiteľa je predmetom verejného záujmu a je nevyhnutná pre zvýšenie životnej úrovne a kvality života občanov.

Ani proces podľa Nariadenia nie je vylúčený z pôsobnosti judikátov súdneho dvora a ex offio súdnej kontroly neprijateľnosti zmluvných podmienok. Inak by išlo celkom iste o konštrukciu s cieľom obísť princípy úniejného práva a o obohacovanie sa na úkor iného s popieraním vlastných princípov únie.

Súd by mal mať na zreteli základný účel konania - poskytnutie spravodlivej ochrany subjektívnym právam účastníkov. Ústavné články o súdnej ochrane (čl. 46 a nasl.), čl. 6 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd spolu s Občianskym súdnym poriadkom predstavujú všeobecné požiadavky spravodlivého procesu. Vzťah práva a spravodlivosti načrtol Český Ústavný súd, keď v jednom zo svojich nálezov uviedol: „súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho, ktorého záujmu chráneného príslušnou normou“ (porovnaj nález Ústavného soudu ČR sp.zn. II.ÚS 222/07).

Aj keď dlžník - spotrebiteľ nevznesie námietky proti zmenke, resp. jej vyplneniu, príp. uplatneniu práv zo zmenky, je súd oprávnený a zároveň povinný skúmať platnosť predmetnej zmenky a dohody o jej vyplnení, aktívnu legitímáciu majiteľa zmenky na uplatnenie práv zo zmenky, oprávnenosť postupu pri vypíňaní blankozmenky a tiež nekalú povahu zmluvných podmienok dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve, na základe ktorej vznikol záväzok, ktorý zmenka zabezpečuje, a ktorou bolo vydanie zmenky predvídané. V prípade zistených nedostatkov je súd povinný tak, ako to správne urobil súd prvého stupňa, konštatovať rozpor práv uplatnených zo zmenky so zákonom. Ak má byť zabezpečené naplnenie cieľa sledovaného právnymi predpismi na ochranu spotrebiteľa, je nutné umožniť súdu skúmať charakter právneho vzťahu, na základe ktorého došlo k vystaveniu zmenky a v prípade zistenia, že ide o vzťah spotrebiteľský, podrobiť skúmaniu zmluvné podmienky z hľadiska ich neprijateľnosti. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na závery NS SR vyslovené v stanovisku č. 93/2015 zo dňa 20.10.2015, v zmysle ktorého, ak by pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky súd nemal možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. Rigidná aplikácia ust. § 17 Zákona zmenkového a šekového by spôsobila spotrebiteľovi nepríjemné ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv. Povinnosť všeobecného súdu posúdiť uplatnený nárok aj z hľadiska súladu s dobrými mravmi je zvýraznená v tých prípadoch, keď ju účastník konania výslovne namieta, musí však na ňu prihliadať aj v prípadoch, kedy takýto rozpor zistí súd sám pri prieskume ex offo, keďže na absolútnu neplatnosť úkonu súd musí prihliadať ex lege. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu normu účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

Odvolací súd nevidí dôvod na odklon od právnych záverov vyjadrených v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co 339/2014 zo dňa 26.02.2015, v ktorom uviedol: „V prejednávanej spore predmetom konania je nárok vyplývajúci zo zmenky indosovanej na žalobcu sídliačeho v Českej republike, ktorý následne svoje práva vyplývajúce zo zmenky uplatňuje pred súdom Slovenskej republiky v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu upraveného Nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 861/2007 z 11.07.2007. Článok 4 Nariadenia upravuje zjednodušený a v zásade písomný spôsob vedenia konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu s cieľom zjednodušenia prístupu k spravodlivosti. Žalobca začne konanie vyplnením príslušného tlačiva a jeho zaslaním na súd. Pokiaľ by súd nemal na základe vyplneného tlačiva k dispozícii všetky potrebné dôkazy pre rozhodnutie vo veci, môže žalobcu vyzvať k doplneniu tlačiva a na iné úkony tiež použitím príslušného tlačiva. Znenie Čl. 4 Nariadenia môže vzbudiť dojem, že súd nemá k dispozícii iné dôkazné prostriedky ako príslušné tlačivá a v zásade nemá možnosť oboznámiť sa s inými písomnými dôkazmi, napr. so spotrebiteľskou zmluvou. Takýto výklad je ale nesprávny. Cieľom Nariadenia č. 861/2007 totiž nie je obmedziť sudcov pri zadovážení si dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci, ale umožniť im využívanie technických a iných prostriedkov v záujme toho, aby dokazovanie prebehlo čo najjednoduchším a najmenej zaťažujúcim spôsobom. Z Čl. 8 a 9 uvedeného nariadenia jednoznačne vyplýva, že aj v konaniach s malou hodnotou sporu je zachovaná možnosť sudcu vykonávať potrebné dokazovanie a nariadiť ústne pojednávanie pokiaľ to považuje za potrebné. Zjednodušená forma konania podľa tohto nariadenia je preto plne zlučiteľná s judikatúrou Súdneho dvora, ktorá prikazuje sudcom ex offo prihliadať na nekalosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi za predpokladu ak nie je ustanovené inak procesným právom členského štátu v ktorom sa konanie vedie, čo priamo vyplýva v Čl. 19 Nariadenia č. 861/2007.

Občiansky súdny poriadok ako základný procesný predpis platný na území Slovenska v ustanovení § 120 upravuje dôkaznú povinnosť. Ustanovenie § 120 ods. 1 O.s.p. umožňuje súdu výnimočne vykonať aj iné dôkazy ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. V danom prípade žalobcom predložená zmenka má svoj základ v dohode o vyplňovacom práve zmenky obsiahnutej vo všeobecných úverových podmienkach právneho predchodcu žalobcu. Za takejto situácie súd prvého stupňa musel z úradnej povinnosti skúmať, či medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou došlo k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo nie.

Správnym nie je ani tvrdenie, podľa ktorého pri rozhodovaní o uplatnenom nároku sa malo vychádzať jedine z predloženej zmenky predstavujúcej samostatný abstraktný záväzok neakcesorickej povahy. Smernica Rady č. 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru nezakazuje používanie

zmeniek v spotrebiteľských zmluvách, ale zo znenia Čl. 10 jednoznačne vyplýva, že členské štáty môžu povoliť ich používanie v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa v takýchto situáciách. Pojem vhodnej ochrany spotrebiteľa treba vykladať so zreteľom na Čl. 14 uvedenej smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard ochrany spotrebiteľa. Vhodnú ochranu spotrebiteľa je preto potrebné chápať ako celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa vyplývajúci z predpisov práva únie a judikatúry Súdneho dvora zahŕňajúci aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offio skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Hlavným rizikovým prvkom z pohľadu ochrany spotrebiteľa je abstraktný charakter zmenky, ktorý nepripúšťa, aby súd pri uplatňovaní zmenky prihliadal na kauzu pôvodného právneho vzťahu, t.j. aby hodnotil pôvodnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere a skúmal, či táto obsahuje nekalé zmluvné podmienky. Spotrebiteľ takisto nemá oprávnenie robiť voči majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k predošlému majiteľovi, t.j. veriteľovi ktorý poskytol pôvodný spotrebiteľský úver. Rešpektovanie abstraktného charakteru zmenky je neprijateľné vo svetle judikatúry Súdneho dvora. Súdny dvor už totiž vyslovil všeobecnú zásadu, v zmysle ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení Smernice Rady č. 93/13/EHS spotrebiteľovi musí byť poskytnutá, čo potvrdzuje aj Čl. 14 Smernice Rady č. 87/102/EHS. Ak totiž pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky vnútroštátny súd vôbec nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, ide o drastické zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. V takomto právnom režime je totiž nemožné alebo minimálne neprimerane ťažké, aby sa spotrebiteľ domohol ochrany svojich práv, keďže v konaní o vymáhaní pohľadávky nie je možné skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Spotrebiteľovi samozrejme aj v takejto situácii ostáva možnosť uspokojiť veriteľa (nadobúdateľa indosovanej zmenky) a následne ho žalovať o náhradu škody, ale v zmysle ustanovenia § 17 zákona č. 191/1950 Zb., by spotrebiteľ musel v takomto prípade dokázať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Dokázať takúto skutočnosť samozrejme nie je nemožné, avšak dokazovanie tejto skutočnosti neprimerane sťažuje situáciu spotrebiteľa. Navyše je zrejmé, že takáto požiadavka nie je v súlade s právom únie, keďže ochrana spotrebiteľa v zásade nie je závislá od zavinenia veriteľa“.

Odvolacie námietky žalobcu neboli spôsobilé prívodiť záver odvolacieho súdu o tom, že vyhodnotenie dojednania o vyplnení zmenky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, a teda jej neplatnosti v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka súdom prvého stupňa bolo nesprávne.

Odvolací súd ďalej uvádza, že zmenka umožňovala vymáhať zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, čo ročne predstavuje 91,25 %. Takýto zmenkový úrok je v rozpore so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje aj jeho neplatnosť (§ 39 OZ v nadväznosti na § 3 ods. 1 OZ). Z dôvodu, že bol úrok vo výške 0,25 % denne na zmenke predformulovaný, nedošlo k jeho individuálnemu dojednaniu. Kvalifikačným predpokladom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice).

Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04).

Preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa ustanovenia § 219 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 2 v spojení s § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca, ktorý si uplatnil trovy odvolacieho konania v odvolacom konaní úspešný nebol a žalovaný si trovy odvolacieho konania neuplatnil, žiadne trovy odvolacieho konania mu ani nevznikli, odvolací súd rozhodol tak, že náhradu trov odvolacieho konania žalobcovi nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.